EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 8.7.2021.
COM(2021) 401 final

2021/0222 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske

{SWD(2021) 197 final}

2021/0222 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[1], a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Pandemija bolesti COVID-19 narušila je gospodarstvo Hrvatske. Bruto domaći proizvod po stanovniku (BDP po stanovniku) Hrvatske u 2019. iznosio je 42,7 % prosjeka Unije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2021. realni BDP Hrvatske u 2020. pao je za 8,0 % i očekuje se da će se u 2020. i 2021. kumulativno smanjiti za 3,4 %. Dugotrajniji aspekti koji utječu na srednjoročne ekonomske rezultate uključuju opterećujuće poslovno okruženje, neusklađenost vještina s potrebama tržišta rada i manjak radne snage te nisku razinu ulaganja u istraživanje i razvoj i digitalne infrastrukture, što sve zajedno doprinosi niskom potencijalnom rastu. Hrvatska, osim toga, treba poboljšati učinkovitost svoje javne uprave kako bi se omogućila bolja izrada, koordinacija, provedba i evaluacija javnih politika te kapacitet za apsorpciju sredstava iz Unijinih fondova, s ciljem da do kraja 2027. potencijalni priljev financijskih sredstva Unije dosegne oko 40 % BDP-a.

(2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Hrvatskoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Vijeće je posebno preporučilo da se u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu poduzmu sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti; kad to gospodarski uvjeti dopuste, da provodi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja; da ojača proračunski okvir i prati nepredviđene obveze na središnjoj i lokalnoj razini; da unaprijedi otpornost zdravstvenog sustava i promiče uravnoteženu zemljopisnu raspoređenost zdravstvenih radnika i ustanova, bližu suradnju upravnih tijela na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo. Vijeće je preporučilo i da se ojačaju mjere i institucije tržišta rada i njihova koordinacija sa socijalnim službama, te da se konsolidiraju socijalne naknade i poboljša njihov učinak na smanjenje siromaštva. Preporučilo je da se provede reforma sustava obrazovanja i

[1] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

poboljša pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihova kvaliteta i relevantnost za tržište rada i da se istodobno promiče stjecanje vještina. Vijeće je Hrvatskoj preporučilo da nastavi provoditi mjere kojima se malim i srednjim poduzećima i samozaposlenim osobama osigurava likvidnost; da dodatno smanji parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta robe i usluga; da poboljša korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivira prodaju tih poduzeća i neaktivne imovine. Vijeće je Hrvatskoj preporučilo da poveća kapacitet i učinkovitost javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini; da smanji teritorijalnu rascjepkanost javne uprave i pojednostavni funkcionalnu raspodjelu nadležnosti te da u suradnji sa socijalnim partnerima uvede usklađene okvire za određivanje plaća u javnoj upravi i javnim službama. Hrvatskoj je preporučeno i da da prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja i usmjeri investicijsku politiku na istraživanja i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, čistu energiju, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, zelenu i digitalnu tranziciju, vodeći računa o regionalnim razlikama. Vijeće je na kraju preporučilo da se unaprijedi sprečavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini, te da se unaprijedi učinkovitost pravosuđa. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za Hrvatsku u trenutku dostave plana za oporavak i otpornost, Komisija je zaključila da je u potpunosti provedena preporuka o izravnom djelotvornom odgovoru fiskalne politike na pandemiju, održavanju gospodarstva i potpori oporavku koji će uslijediti, kao i preporuka o nastavku provedbe mjera kojima se MSP-ovima i samozaposlenim osobama osigurava adekvatna likvidnost.

(3) Komisija je 2. lipnja 2021. u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[2] objavila detaljno preispitivanje za Hrvatsku. Komisija je na temelju analize zaključila da u Hrvatskoj postoje makroekonomske neravnoteže, posebno zbog javnog, privatnog i vanjskog duga, u kontekstu niskog potencijalnog rasta.

(4) Hrvatska je 14. svibnja 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je uslijedio nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, s lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima. Nacionalna odgovornost za planove za oporavak i otpornost temelj je za njihovu uspješnu provedbu, trajan učinak na nacionalnoj razini i vjerodostojnost na razini Unije. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi.

(5) Planovima za oporavak i otpornost trebali bi se nastojati ostvariti opći ciljevi Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 i Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094[3] radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19.

---

[2] Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.)

[3] Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

Planovi bi trebali promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije doprinoseći šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

(6) Provedba planova za oporavak i otpornost država članica bit će koordinirani napor u smislu ulaganja i reformi u cijeloj Uniji. Koordiniranom i istodobnom provedbom tih reformi i ulaganja te provedbom prekograničnih projekata te će se reforme i ulaganja međusobno jačati i stvoriti pozitivan učinak prelijevanja u cijeloj Uniji. Stoga će otprilike jedna trećina učinka Mehanizma za oporavak i otpornost na gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama proizaći iz prelijevanja iz drugih država članica.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

(7) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) i odjeljkom 2.1. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241, uzimajući u obzir specifične izazove i dodijeljena financijska sredstva dotične države članice.

(8) Plan sadržava mjere kojima se doprinosi šest stupova, uz znatan broj komponenata plana koje se odnose na više stupova. Time se omogućuje sveobuhvatan i koherentan pristup svakom stupu. Osim toga, s obzirom na specifične izazove Hrvatske smatra se da je poseban naglasak na pametnom, održivom i uključivom rastu te na ekonomskoj i institucionalnoj otpornosti, zajedno s ukupnim ponderiranjem među stupovima, primjereno uravnotežen.

(9) Zelena dimenzija plana sadržava relevantne mjere za koje se očekuje da će doprinijeti klimatskom cilju i očuvanju okoliša i bioraznolikosti. Glavne komponente usmjerene na zelenu tranziciju sadržavaju ulaganja u obnovu zgrada, obnovljive izvore energije i energetsku učinkovitost, vodno gospodarstvo i gospodarenje otpadom te održivu i inovativnu mobilnost. Osim toga, plan sadržava ulaganja u istraživanje i razvoj te inovacije, očuvanje bioraznolikosti i ekosustava te prelazak na zelena radna mjesta i kružno gospodarstvo. Jasno je iskazana usmjerenost na digitalnu transformaciju hrvatskog gospodarstva i društva, uz razne mjere potpore digitalizaciji javne uprave i pružanju internetskih javnih usluga. Uključena su i ulaganja u fiksnu i bežičnu digitalnu povezivost i komplementarne reforme u skladu s Unijinom vodećom inicijativom o digitalnoj povezivosti i zajedničkom Unijinom paketu mjera za povezivost[4], kako bi se olakšala ulaganja u digitalnu infrastrukturu u udaljenim i ruralnim područjima koja zaostaju u smislu usluga gigabitne povezivosti.

(10) Doprinos plana stupu pametnog, održivog i uključivog rasta snažno je usmjeren na poboljšanje poslovnog okruženja, potporu MSP-ovima i velikim poduzećima, kao i na poticaje za inovacije te istraživanje i razvoj. Mjere podrazumijevaju dodatno smanjenje administrativnog i parafiskalnog opterećenja poduzeća, liberalizaciju nekoliko reguliranih profesija, čime se poduzećima omogućuju pristup kapitalu radi povećanja konkurentnosti i produktivnosti, uz istodobnu prilagodbu poslovnih procesa zelenoj i digitalnoj tranziciji, među ostalim povećanjem ulaganja tih poduzeća u zelenu tehnologiju. Plan je, osim toga, usmjeren na povećanje održivosti i uvođenje digitalnih tehnologija u sektoru turizma, osobito nadogradnju infrastrukture radi

[4] Preporuka Komisije 2020/1307: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32020H1307

povećanja njezine energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, uz promicanje donošenja novih poslovnih planova u skladu s načelima kružnog gospodarstva. Socijalnu bi koheziju trebalo jačati uglavnom aktivnim politikama tržišta rada, među ostalim i za ranjive skupine, mjerama u obrazovanju te socijalnim politikama za smanjenje siromaštva. Osim toga, trebalo bi poboljšati teritorijalnu koheziju, osobito pristupačnost i povezivost rijetko naseljenih područja i otoka, proširenjem, modernizacijom i poboljšanjem upravljanja cestovnom, željezničkom i pomorskom infrastrukturom, omogućavanjem bolje povezanosti elektroenergetske mreže jug-sjever i modernizacijom javne odvodnje otpadnih voda i javne vodoopskrbe.

(11) Poboljšanja u zdravstvenom sustavu pozitivno utječu na zdravlje te ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost u smislu potrebnih strukturnih reformi te zahtjeva u pogledu infrastrukture i medicinske opreme, čime se jačaju i ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija u Hrvatskoj i Uniji. Osim toga, predviđene su mjere kojima bi se postigla potpuna teritorijalna pokrivenost primarnom zdravstvenom zaštitom i dostupnost lijekova, čime bi se poboljšala otpornost i pripravnost zdravstvenog sustava te istovremeno povećala kvaliteta života u ruralnim, udaljenim i otočkim područjima. Planom se predviđaju ulaganja u dugotrajnu skrb radi povećanja dostupnosti, pristupačnosti i kvalitete usluga pomoći u kući i u zajednici, kao i institucionalne skrbi isključivo za osobe koje su o njoj funkcionalno potpuno ovisne, dok se nekoliko komponenti odnosi na jačanje otpornosti javne uprave i institucija. Plan uključuje važne mjere u obrazovanju, osobito radi povećanja sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju ulaganjima u infrastrukturu, omogućavanjem jednosmjenskog rada i povećanjem broja obveznih nastavnih sati u osnovnim školama, preispitivanjem obrazovnih programa te modernizacijom visokog obrazovanja, što bi trebalo zamjetno poboljšati ishode učenja. Očekuje se da će reforme smanjiti rascjepkanost javnih istraživačkih institucija i preusmjeriti ih na istraživanja i inovacije utemeljene na rezultatima te unaprijediti napredovanje u karijeri istraživača s posebnim naglaskom na znanosti, tehnologiji, inženjerstvu, matematici te informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za Hrvatsku

(12) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i odjeljkom 2.2. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova (ocjena A) utvrđenih u relevantnim preporukama za Hrvatsku, uključujući njihove fiskalne aspekte, i preporukama na temelju članka 6. Uredbe (EU) 1176/2011 upućenima Hrvatskoj ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.

(13) Za preporuke koje se odnose na izravni odgovor fiskalne politike na pandemiju može se smatrati da su izvan opsega plana Hrvatske, neovisno o tome što je Hrvatska općenito primjereno i dostatno odgovorila na izravnu potrebu za potporom gospodarstvu fiskalnim mjerama u 2020. i 2021., u skladu s odredbama opće klauzule o odstupanju.

(14) Plan sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće 2019. i 2020. uputilo Hrvatskoj u okviru europskog semestra, posebno u područjima javne uprave, otpornosti

zdravstvenog sustava, zapošljavanja, obrazovanja i vještina osobito za ranjive skupine, klimatske i digitalne tranzicije te u području poslovnog okruženja i pravosuđa.

(15) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za jačanje proračunskog okvira i doprinosi rješavanju problema u javnoj upravi Hrvatske, uključujući okvire za određivanje plaća i rascjepkanost na razini lokalne uprave. Posebnim se mjerama nastoji povećati kapacitet i učinkovitost javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika. U hrvatskom su planu predviđene mjere za povećanje djelotvornosti pravosuđa i navedene konkretne obveze skraćenja trajanja sudskih postupaka, smanjenja broja neriješenih sudskih predmeta i unapređenja digitalizacije pravosuđa. U planu se predviđa i unapređenje sprečavanja i sankcioniranja korupcije.

(16) U planu je preporuka Vijeća o reformi sustava obrazovanja razrađena mjerama za povećanje sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, povećanje broja obveznih nastavnih sati u osnovnim školama, dopunu kurikuluma, promicanje digitalnih vještina i modernizaciju visokog obrazovanja. Ciljanim reformama i ulaganjima trebalo bi poboljšati procese u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i doprinijeti povećanju sudjelovanja na tržištu rada donošenjem aktivnih politika tržišta rada, vaučerima za programe osposobljavanja i dokvalifikacije te izmjenama radnog zakonodavstva. Problemi hrvatskog sustava socijalne skrbi rješavaju se mjerama za poboljšanje pokrivenosti, adekvatnosti i usmjerenosti socijalnih naknada i mjerama kojima se omogućuje razvoj novih socijalnih usluga.

(17) Hrvatski plan za oporavak i otpornost trebao bi unaprijediti poslovno okruženje u Hrvatskoj i ukloniti prepreke rastu i ulaganjima, kako je u više navrata utvrđeno u preporukama Vijeća. Cilj je paketa mjera za poslovno okruženje smanjiti administrativno opterećenje i parafiskalne namete, smanjiti zahtjeve za regulirane profesije te olakšati pristup financiranju. Mjerama iz plana za oporavak i otpornost nastoji se poboljšati i korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu te intenzivirati prodaja takvih poduzeća i neaktivne imovine. Znatan dio ulaganja trebalo bi usmjeriti u zelenu i digitalnu tranziciju. U planu za oporavak i otpornost predviđena su važna ulaganja kojima se provode preporuke Vijeća o energetskoj učinkovitosti, okolišnoj infrastrukturi i učinkovitijem prometnom sustavu. U hrvatskom planu za oporavak i otpornost predviđene su dodatne mjere kojima se provode i druge preporuke Vijeća Hrvatskoj, među ostalim u područjima istraživanja i inovacija te zdravstva.

(18) Očekuje se da će svladavanjem navedenih izazova plan za oporavak i otpornost doprinijeti i ispravljanju neravnoteža[5] u Hrvatskoj, posebno onih koje se odnose na visoku razinu državnog, privatnog i vanjskog duga, u kontekstu niskog potencijalnog rasta.

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i ekonomskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

(19) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) i odjeljkom 2.3. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala za rast, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost države članice, čime se doprinosi provedbi europskog stupa

[5] Te makroekonomske neravnoteže odnose se na preporuke na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 u 2019. i 2020.

socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, i time ojačati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i konvergenciju u Uniji.

(20) Simulacije Komisije pokazuju da plan za oporavak i otpornost ima potencijala za povećanje BDP-a Hrvatske za 2,9 % do 2026.[6] Ulaganja i reforme iz plana trebali bi doprinijeti uklanjanju ključnih gospodarskih slabosti Hrvatske, kao što je relativno niska zaposlenost i potencijal za rast. Očekuje se da će ulaganja u istraživanje i inovacije doprinijeti konkurentnosti i produktivnosti Hrvatske, a da bi se dokvalifikacijom mogla poboljšati konkurentnost radne snage i smanjiti razlike u vještinama i njihove neusklađenosti s potrebama tržišta rada. Znatna ulaganja u obrazovanje trebala bi doprinijeti poboljšanju ishoda učenja. Sve bi te mjere trebale povećati ljudski kapital i produktivnost rada te tako povećati doprinos rada potencijalnom rastu.

(21) Kontinuirana liberalizacija tržišta usluga, uključujući više reguliranih profesija, trebala bi koristiti potrošačima, povećati konkurentnost i zapošljavanje. Smanjenje administrativnog opterećenja i parafiskalnih nameta, kao i administrativne mjere za poboljšano upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i javnom nabavom, suzbijanje korupcije i povećanje kapaciteta za sprečavanje pranja novca trebalo bi Hrvatskoj olakšati ispunjenje obveza nakon pristupanja europskom tečajnom mehanizmu („ERM II”). Ti će koraci pozitivno utjecati na povjerenje ulagača, a Hrvatska će postati privlačnija za inozemna ulaganja i prijenos znanja. Te reforme i ulaganja u učinkovitiji prometni sustav, daljnja dekarbonizacija sektora, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te promicanje zelene i digitalne tranzicije trebali bi potaknuti konkurentnost i povećati održivost gospodarstva u cjelini.

(22) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za poboljšanje zapošljivosti najranjivijih skupina, čime se smanjuju socijalna isključenost i siromaštvo. Rizik od siromaštva i socijalne isključenosti u Hrvatskoj usko je povezan s nezaposlenošću i neaktivnošću. Osobe starije životne dobi, osobe s invaliditetom i osobe koje žive u kućanstvima u kojima nema zaposlenih relativno su izloženije riziku od siromaštva, a obuhvat i adekvatnost sustava naknada za nezaposlene i dalje su niski. U planu za oporavak i otpornost obvezuje se na povećanje adekvatnosti i obuhvata zajamčene minimalne naknade, ključne naknade za smanjenje siromaštva. Na sličan bi način trebalo povećati iznos i trajanje naknade za nezaposlene i minimalne mirovine. Štoviše, mjere za osposobljavanje i razvoj vještina u sektoru turizma i zelenim i digitalnim područjima posebno su usmjerene na najranjivije skupine.

(23) Plan uključuje razne intervencije kojima se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava i kojima je cilj, među ostalim, veća dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, razvoj digitalnih rješenja za razmjenu podataka o socijalnim naknadama, uvođenje usluge socijalnog mentorstva radi promicanja zapošljavanja i socijalne uključenosti, osobito mladih.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

[6] Te simulacije uzimaju u obzir cjelokupni učinak instrumenta NGEU-a, koji uključuje i financiranje za ReactEU te povećanje sredstava za Obzor Europa, InvestEU, Fond za pravednu tranziciju, ruralni razvoj i RescEU. Te simulacije ne uključuju mogući pozitivan učinak strukturnih reformi koji može biti znatan.

(24) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) i odjeljkom 2.4. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[7] (načelo „ne nanosi bitnu štetu").

(25) U skladu s Uredbom (EU) 2021/241 i tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete koje je Komisija donijela (2021/C 58/01), Hrvatska je dostavila dokaze i jamstva da mjere za provedbu reformi i investicijskih projekata iz plana za oporavak i otpornost ne smiju uzrokovati bitnu štetu ni jednom od šest okolišnih ciljeva, a to su ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva upotreba i zaštita vodnih i morskih resursa, kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava.

(26) Odabrane su mjere kojima se znatno doprinosi okolišnim ciljevima ili koje nemaju nikakav ili imaju neznatan predvidiv učinak na okolišne ciljeve pa se očekuje da mnoge mjere iz plana od početka neće nanositi bitnu štetu, npr. u području obrazovanja i osposobljavanja, tržišta rada, javne uprave. Gdje je to potrebno, specifičnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima trebalo bi zajamčiti izbjegavanje bitne štete. Osobito ulaganja u hvatanje i skladištenje ugljika ne bi smjela uključivati nabavu ili korištenje opreme za napredno crpljenje nafte niti za povećanje proizvodnje nafte. Slično bi i za geotermalna ulaganja ključnim etapama i ciljnim vrijednostima trebalo zajamčiti da projekt ne uključuje istraživanje ili crpljenje nafte ili plina, nabavu opreme u takve svrhe, da neće biti ispuštanja metana te da geotermalno bušenje neće prouzročiti nestašicu vode niti štetno utjecati na kvalitetu vode. Projekt ulaganja u Zračnu luku Zadar posebno se odnosi na elektrifikaciju zračne luke i ugradnju fotonaponskih ćelija, pri čemu se jamči da se potpora na temelju Uredbe (EU) 2021/241 neće iskoristiti za fizičko proširenje zračne luke. Ključnom etapom za ulaganje u spalionice medicinskog otpada u centru Grada Zagreba trebalo bi osigurati da spalionice imaju linije za energetsku oporabu nereciklabilnog opasnog medicinskog otpada sa sustavom čišćenja dimnih plinova i sustavom kontinuiranog praćenja emisija. Posebna pozornost posvećena je i horizontalnim programima, u kojima bi ključnim etapama trebalo zajamčiti da zahtjevi za poštovanje načela nenanošenja bitne štete budu ugrađeni u strukturu programa.

Doprinos zelenoj tranziciji i bioraznolikosti

(27) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) i odjeljkom 2.5. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Mjerama potpore klimatskim cijevima dodijeljeno je 40,3 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, izračunato u skladu s metodologijom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetski i klimatski plan 2021.–2030.

[7] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

(28) Plan za oporavak i otpornost sadržava dugoročne reforme i ulaganja koji doprinose zelenoj tranziciji. Među njima su ulaganja u energetsku učinkovitost obnovom javnih i privatnih zgrada, reforme kojima se olakšava korištenje energije iz obnovljivih izvora, ulaganja u geotermalnu energiju i elektroenergetsku i distribucijsku mrežu kako bi se olakšala integracija obnovljivih izvora energije. Ulaganja u hvatanje i geološko skladištenje vodika trebala bi omogućiti demonstracijske projekte inovativnih tehnologija s potencijalom za ublažavanje klimatskih promjena. Osim toga, planom za oporavak i otpornost podupire se korištenje naprednih biogoriva, proizvodnja vodika iz obnovljivih izvora i uvođenje infrastrukture za opskrbu, a sve to će u narednom desetljeću ubrzati prelazak na održivu mobilnost. Planom se promiče modalni prelazak s cestovnog na željeznički prijevoz, uz ulaganja u vozila i plovila s nultom stopom emisija i popratnu infrastrukturu. Naposljetku, ulaganja u razvoj zelenih vještina i potpore MSP-ovima i velikim poduzećima za ulaganja u proizvodne procese prihvatljive za okoliš i održiviji turizam trebala bi doprinijeti ostvarenju zelenih ciljeva.

(29) Reforme i ulaganja koji doprinose zelenoj tranziciji općenito su usklađeni s postojećim nacionalnim planovima. Plan za oporavak i otpornost bi u smislu okolišnih politika trebao izravno doprinijeti poboljšanju gospodarenja prirodnim resursima. Plan uključuje ulaganja u infrastrukturu radi modernizacije sustava za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda i bržeg prelaska na kružno gospodarstvo. Dodijeljena su financijska sredstva za novu infrastrukturu radi smanjenja udjela otpada koji se šalje na odlagališta, uključujući postrojenja za recikliranje i centre za razvrstavanje otpada. Plan uključuje ulaganja za promicanje kružnog gospodarstva u poljoprivrednom sektoru radi smanjenja otpada od hrane. Uključuje i namjenske mjere potpore zaštiti bioraznolikosti, kao što su obnavljanje prirodnih funkcija rijeka, poplavnih područja i uklanjanje invazivnih vrsta u osjetljivom području delte rijeke Neretve. Te bi mjere trebale osigurati trajan učinak hrvatskog plana za oporavak i otpornost na zelenu tranziciju, među ostalim na bioraznolikost i zaštitu okoliša.

(30) Reforme i ulaganja trebali bi znatno doprinijeti ubrzanju dekarbonizacije i ostvarenju klimatskih ciljeva Hrvatske utvrđenih u hrvatskom nacionalnom energetskom i klimatskom planu do 2030. i dugoročnoj strategiji dekarbonizacije. Kad je riječ o okolišnim ciljevima definiranima u Uredbi (EU) 2020/852, plan uključuje važne mjere za ublažavanje klimatskih promjena kojima bi se trebale smanjiti emisije stakleničkih plinova, uglavnom povećanjem energetske učinkovitosti zgrada, ulaganjima u promicanje korištenja obnovljivih izvora energije u sektorima energetike i prometa, kao i primjenom inovativnih tehnologija. Plan uključuje važne mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, uključujući potporu za održivo korištenje vodnih resursa smanjenjem gubitaka vode i potrošnje energije u vodoopskrbnim sustavima. Plan uključuje i znatna ulaganja u sprečavanje rizika od poplava, kojima se promiču prirodna rješenja. Očekuje se da će hrvatski plan doprinijeti energetskim i klimatskim ciljevima Unije za 2030. i cilju klimatske neutralnosti Unije do 2050.

Doprinos digitalnoj tranziciji

(31) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) i odjeljkom 2.6. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri djelotvorno (ocjena A) doprinosi digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Te mjere doprinose digitalnom cilju u iznosu od 20,4 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, izračunato u skladu s metodologijom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241.

(32) Mjere za potporu digitalnoj tranziciji prisutne su u cijelom hrvatskom planu za oporavak i otpornost, što odražava opsežnu prirodu predviđenih napora u cilju digitalizacije koji obuhvaćaju niz sektora. Jedna je komponenta plana za oporavak i otpornost posvećena samo digitalnoj transformaciji hrvatskog gospodarstva i društva, uz dosljedne mjere za potporu digitalizaciji javne uprave i pružanju digitalnih javnih usluga. Uključuje i ulaganja u digitalnu povezivost, koja bi trebala unaprijediti digitalnu infrastrukturu za internetske usluge fiksne i mobilne mreže u udaljenim i ruralnim područjima koja zaostaju u smislu digitalne uključenosti.

(33) Osim te posebne komponente posvećene digitalnoj tranziciji, i većina drugih komponenti doprinosi digitalnoj transformaciji Hrvatske. Plan uključuje značajne mjere za digitalizaciju prometa, energetike, zdravstva, pravosuđa i obrazovanja, uz specifična ulaganja u digitalne alate za visoko obrazovanje. Planirana je izrada sveobuhvatne strategije za digitalnu transformaciju hrvatskog društva i gospodarstva u sljedećem desetljeću, u kojoj će biti definirani strateški ciljevi za digitalnu tranziciju gospodarstva, javne uprave i pravosuđa, digitalnu povezivost i razvoj digitalnih vještina.

(34) Očekuje se da će reforme u području digitalizacije i ulaganja s potporom iz plana za oporavak i otpornost imati trajan učinak. Na primjer, očekuje se da će ulaganja kojima se podupire digitalna transformacija hrvatske javne uprave donijeti sistemske promjene u razvoju sustava interoperabilnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini, a u javnoj upravi u donošenju odluka na temelju podataka. Očekuje se da će ta ulaganja transformirati način komunikacije hrvatske javne uprave s njezinim korisnicima. Očekuje se da će i ulaganja u povezivost doprinijeti smanjenju digitalne podjele između urbanih i ruralnih područja, a da će planirane komplementarne mjere koje se očekuju iz drugih nacionalnih ili Unijinih fondova zajamčiti ostvarenje Unijinih ciljeva gigabitnog društva.

Trajan učinak

(35) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) i odjeljkom 2.7. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri trajno utjecati na Hrvatsku (ocjena A).

(36) Očekuje se da će reforme s ciljem smanjenja administrativnog i financijskog opterećenja za poduzeća pojednostavnjenjem opterećujućih propisa i smanjenjem parafiskalnih nameta biti korisne za stvaranje vrijednosti u privatnom sektoru. Slično bi i mjere za suzbijanje korupcije i sprečavanje pranja novca, kao i reforme s ciljem smanjenja broja neriješenih predmeta i skraćenja trajanja rješavanja predmeta u pravosuđu trebale ojačati institucije, povećati povjerenje ulagača i pomoći Hrvatskoj u privlačenju ulaganja i znanja. Reforme s ciljem liberalizacije reguliranih profesija trebale bi povećati konkurentnost u gospodarstvu na korist potrošača i zapošljavanja. Očekuje se da će reforme s ciljem poboljšanja učinkovitosti i djelotvornosti okvira za istraživanje i inovacije, uključujući bolje porezne poticaje za istraživanje i razvoj i programe potpore inovacijama imati trajan pozitivan učinak na produktivnost i gospodarstvo u cjelini. Poboljšano upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivnija prodaja takvih poduzeća i neaktivne imovine trebali bi imati trajan pozitivan učinak na alokativnu efikasnost gospodarstva. Navedene su i važne inicijative za poboljšanje procesa javne uprave, među ostalim njihovom digitalizacijom, npr. pri registraciji poduzeća i plaćanju naknada, i za potporu razvoju

vještina javnih službenika, što bi trebalo imati trajan pozitivan učinak na kvalitetu usluga koje se pružaju poduzećima i kućanstvima.

(37) Očekuje se da će ulaganja u obrazovanje, zdravstvo i vještine za tržište rada imati dugoročne pozitivne učinke na ljudski kapital. Ulaganja u istraživanje i inovacije trebala bi biti korisna za produktivnost i konkurentnost trgovačkih društava, dok bi ulaganja u čistu energiju, održivi turizam, modernizaciju prometnog sustava, digitalnu i zelenu tranziciju trebala strukturno unaprijediti održivost gospodarstva i s vremenom privući dodatna ulaganja. Očekuje se i da će kombinacija energetske učinkovitosti i seizmičke obnove zgrada imati trajan učinak na smanjenje potrošnje energije i povećanje sigurnosti.

(38) Trajni učinak plana može se pojačati i sinergijama između plana i drugih programa koji se financiraju iz fondova kohezijske politike, prvenstveno znatnim uklanjanjem duboko ukorijenjenih teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

Praćenje i provedba

(39) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) i odjeljkom 2.8. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.

(40) U provedbi mjera iz plana za oporavak i otpornost trebalo bi sudjelovati nekoliko državnih institucija. Središnje koordinacijsko tijelo koje će se osnovati u okviru Ministarstva financija bit će glavno nacionalno tijelo zaduženo za sveukupnu koordinaciju i praćenje plana za oporavak i otpornost, uključujući aktivno praćenje napretka u provedbi mjera, na temelju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih za svaku komponentu. Za provedbu reformi i ulaganja iz plana za oporavak i otpornost bit će izravno odgovorna nadležna ministarstva, dok bi Odbor za provedbu na razini ministara trebao voditi brigu o dosljednom korištenju sredstava iz svih Unijinih fondova. U planu za oporavak i otpornost definirane su ključne etape i ciljne vrijednosti za svako ulaganje i reformu uključene u plan za oporavak i otpornost. Broj ključnih etapa i ciljnih vrijednosti razmjeran je broju mjera i veličini plana u odnosu na hrvatsko gospodarstvo. Predloženi kvalitativni i kvantitativni pokazatelji za ključne etape i ciljne vrijednosti dovoljno su jasni, realni i sveobuhvatni za praćenje i provjeru njihova ostvarenja. Budući da plan za oporavak i otpornost sadržava sveobuhvatne mehanizme za koordinaciju, provedbu i praćenje, njegova bi provedba trebala uvelike ovisiti o administrativnim i provedbenim kapacitetima provedbenih tijela, od kojih neka tek treba utvrditi ili osnovati. Stoga posebnu pozornost treba posvetiti uspostavi strukture za provedbu i koordinaciju, pri čemu se osnivanje središnjeg koordinacijskog tijela očekuje do kraja 2021., kako je i navedeno u odgovarajućoj ključnoj etapi.

(41) Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. Treba zatražiti tehničku potporu u okviru Instrumenta za tehničku potporu kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihova plana.

Troškovi

(42) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) i odjeljkom 2.9. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koje je u planu dostavila država članica donekle je (ocjena B) razumno i

uvjerljivo i u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

(43) Hrvatska je uglavnom dostavila detaljnu raščlambu troškova za svaku mjeru, s upućivanjima na prethodne slične projekte ili studije kako bi opravdala iznose troškova i odgovarajućim objašnjenjima metodologije primijenjene za utvrđivanje ukupnih troškova. Za razne mjere za koje se troškovi ne mogu unaprijed detaljno utvrditi, npr. za projekte koji se odabiru na temelju natječajnih postupaka, kao što su pozivi na podnošenje prijedloga, u planu za oporavak i otpornost općenito se navodi obrazloženje na temelju ranijih iskustava da troškovi nisu nerazmjerni ciljevima mjere. Smatra se da su troškovi za znatnu većinu mjera razumni i vjerodostojni. Iako je Hrvatska uložila znatne napore kako bi dostavila potrebne informacije o troškovima, metodologijom i obrazloženjem troškova nisu dosljedno obuhvaćeni svi elementi mjera, a u nekim slučajevima nisu objašnjeni dijelovi ukupnog troška. Troškovi su u manjem broju procjena premašili raspon troškova utvrđen u odnosu na usporedive projekte. Budući da za te procjene troškova primijenjena metodologija nije dovoljno dobro objašnjena, a veza između obrazloženja i samog troška ponekad nije potpuno jasna, kriterij procjene troškova nije dobio višu ocjenu. Konačno, procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost u skladu su s načelom troškovne učinkovitosti i razmjerni očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa

(44) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) i odjeljkom 2.10. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost i dodatne mjere sadržane u ovoj Odluci primjereni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i jačanje usklađenosti s pravom EU-a, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu financija Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća[8].

(45) Sustav za provedbu plana za oporavak i otpornost u Hrvatskoj opisan je na odgovarajući način. Koherentan je i temelji se na pouzdanim postupcima i strukturama, a posebno su jasne uloge i odgovornosti sudionika u kontrolama i revizijama, relevantne kontrolne funkcije primjereno su razdvojene i osigurana je neovisnost subjekata koji obavljaju reviziju. Koordinacijsko tijelo za provedbu plana trebala bi biti Uprava za makroekonomske analize u okviru Ministarstva financija. Radi provedbe reformi i ulaganja za svaku je komponentu/potkomponentu imenovano nadležno tijelo na razini ministarstva i središnjeg državnog ureda, u skladu sa sektorskom nadležnošću koja je propisana Zakonom o sustavu tijela državne uprave. Sektor za poslove Nacionalnog fonda u Ministarstvu financija trebalo bi biti tijelo odgovorno za pripremu i slanje polugodišnjih zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji nakon potvrde ostvarenja relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, kojima se prilažu izjava o upravljanju i sažetak provedenih revizija. Poslovi tijela za reviziju

[8] Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.).

dodijeljeni su Agenciji za reviziju sustava provedbe programa Europske unije („ARPA”).

(46) Aranžmani koje je u planu za oporavak i otpornost Hrvatska predložila za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava koja se stavljaju na raspolaganje na temelju Uredbe (EU) 2021/241, uključujući aranžmane čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja, ocijenjeni su odgovarajućima. Ključne etape koje se odnose na zakonske ovlasti tijela uključenih u provedbu i kontrolu, koordinacijsko tijelo i nadogradnju IT sustava, trebale bi biti ostvarene prije podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje. Osim toga, subjekti nadležni za kontrole trebali bi imati zakonske ovlasti i administrativni kapacitet za izvršenje svojih planiranih funkcija i poslova, pri čemu ključne etape koje se odnose na analizu radnog opterećenja i preporuke koje iz nje proizlaze trebaju biti ostvarene najkasnije do podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje.

Koherentnost plana

(47) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) i odjeljkom 2.11. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

(48) Okosnicu hrvatskog plana za oporavak i otpornost čini pet koherentnih komponenata i jedna inicijativa kojima se podupiru zajednički ciljevi oporavka hrvatskog gospodarstva, ublažavanja posljedica bolesti COVID-19, doprinosa zelenoj i digitalnoj tranziciji i uključivom rastu te povećanja otpornosti i konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Komponente plana, a posebno inicijativa „Obnova zgrada”, trebale bi doprinijeti i uklanjanju štete uzrokovane dvama razornim potresima koji su 2020. pogodili Zagreb i okolicu te Banovinu. Svih pet komponenata i inicijativa temelje se na koherentnim paketima reformi i ulaganja, s mjerama koje se međusobno jačaju i/ili dopunjuju. Postoje i sinergije među komponentama i inicijativama, a nijedna mjera nije u suprotnosti s drugim mjerama niti dovodi u pitanje njihovu djelotvornost.

Ravnopravnost

(49) Plan za oporavak i otpornost uključuje mjere koje bi mogle doprinijeti povećanju sudjelovanja žena na tržištu rada. Očekuje se da će reforma radnog zakonodavstva doprinijeti tom cilju, olakšati ravnotežu između poslovnog i privatnog života, neizravno smanjiti razliku u plaćama između spolova i ukloniti velike razlike u mirovinama između spolova. Planirano je financiranje projekata IKT-a o pitanjima jednakosti. Plan uključuje reformu obrazovnog sustava čiji je cilj osigurati jednake mogućnosti za svu djecu, uglavnom povećanjem sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te broja nastavnih sati u osnovnoj školi. Hrvatska bi trebala razvijati usluge socijalnog mentorstva kojima bi trebalo pružiti potporu skupinama korisnika kao što su osobe s invaliditetom, žrtve nasilja, beskućnici, migranti, Romi i mladi koji izlaze iz sustava socijalne skrbi, kako bi im se pomoglo pri zapošljavanju. Planom sadržava nekoliko ulaganja kojima se odgovara na posebne potrebe osoba s invaliditetom, kao što su mjere za osiguravanje fizičkog pristupa zgradama i stambenim zgradama, pružanje odgovarajućih usluga mobilnosti, promicanje hibridnog pristupa radnom mjestu i osiguravanje pristupa digitalnim javnim uslugama.

Samoprocjena sigurnosti

(50) U skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 izrađena je samoprocjena sigurnosti za ulaganja u digitalne kapacitete i povezivost. U planu za

oporavak i otpornost opisano je kako je nacionalni regulator izradio prijedlog pravilnika o načinu i rokovima za provedbu mjera za zaštitu sigurnosti i integriteta komunikacijskih mreža i usluga, koji sadržava zahtjeve sigurnosti 5G elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na temelju preporuka iz Komunikacije , Komisije od 29. siječnja 2020. „Sigurno uvođenje 5G mreža u EU-u – Provedba paketa instrumenata EU-a”[9].

Prekogranični i višedržavni projekti

(51) Plan uključuje prekogranične i višedržavne projekte u tri područja. Prvo, uključuje mjere povezane s interoperabilnošću informacijskih sustava u okviru komponente „Digitalna tranzicija”, odnosno uspostavu, nadogradnju, međusobno povezivanje temeljnih registara i uspostavu središnjeg sustava interoperabilnosti u skladu s Europskim okvirom za interoperabilnost (EIF). Drugo, u okviru komponente „Obrazovanje” očekuje se da će digitalna transformacija visokog obrazovanja potaknuti i ubrzati sudjelovanje visokih učilišta u prekograničnim i višedržavnim projektima, posebno u projektima za koje je digitalna zrelost nužan preduvjet za sudjelovanje. Treće, u okviru komponente „Vodno gospodarstvo i gospodarenje vodama” Program razvoja javne vodoopskrbe i Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda imaju pozitivan učinak na okoliš jer smanjuju onečišćenje okoliša i vodnih resursa te doprinose očuvanju vodnih tijela, a njihov je učinak u tom smislu prekograničan i globalan.

Postupak savjetovanja

(52) Hrvatska je prije dostave plana za oporavak i otpornost provela postupak savjetovanja, a javno savjetovanje s dionicima provela je nakon što je u prosincu 2020. Komisiji dostavila nacrt plana. U razdoblju od siječnja do svibnja 2021. nadležna tijela održala su više od 15 tematskih sastanaka s različitim dionicima na kojima su predstavila prilike koje plan za oporavak i otpornost u određenim područjima pruža Hrvatskoj, njegovu strukturu, kriterije, postupak i komplementarnost s drugim fondovima Unije. Sažetak plana objavljen je i predstavljen medijima prije donošenja 1. travnja 2021. Nakon što ga je Vlada donijela, sažetak plana objavljen je na internetskoj stranici Vlade i o njemu se 14. travnja 2021. raspravljalo u Saboru.

(53) U hrvatskom planu za oporavak i otpornost nisu navedeni planovi nadležnih tijela za uključivanje dionika u provedbu plana. Kako bi se osiguralo da relevantni subjekti preuzmu odgovornost ključno je da se u praćenje teritorijalne raspodjele resursa i provedbu ulaganja i reformi iz plana uključe sva regionalna i lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere i civilno društvo.

Pozitivna ocjena

(54) Nakon Komisijine pozitivne ocjene hrvatskog plana za oporavak i otpornost i zaključka da plan u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava kriterije za ocjenjivanje utvrđene u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. i Prilogom V. te uredbe, ovom bi Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu plana, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana u obliku bespovratne financijske potpore.

[9] COM/2020/50

Financijski doprinos

(55) Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Hrvatske iznose 6 393 794 220 EUR. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje iz Uredbe (EU) 2021/241, a procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost viši su od maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Hrvatsku, financijski doprinos dodijeljen Hrvatskoj za plan za oporavak i otpornost trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa raspoloživog za Hrvatsku.

(56) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Hrvatsku ažurirat će se do 30. lipnja 2022. U skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Hrvatsku trebalo bi sada staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos.

(57) Potpora će se financirati zaduživanjem Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053[10]. Potpora bi se trebala isplatiti u obrocima nakon što Hrvatska u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene za provedbu plana za oporavak i otpornost.

(58) Hrvatska je zatražila pretfinanciranje u iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Taj bi iznos Hrvatskoj trebalo staviti na raspolaganje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241.

(59) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje ishod drugih postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru drugog programa Unije osim u okviru Uredbe (EU) 2021/241 ili postupaka koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.
Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Hrvatske na temelju kriterija iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantni pokazatelji ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

[10] SL L 424, 15.12.2020., str. 1.

Članak 2.
Financijski doprinos

1. Unija Hrvatskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne financijske potpore u iznosu od 6 295 431 146 EUR.[11] Iznos od 4 631 762 551 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022. Ako se nakon ažuriranja iz članka 11. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 za Hrvatsku izračuna iznos koji je jednak ili veći od tog iznosa, dodatni iznos od 1 663 668 594 EUR stavlja se na raspolaganje za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.

2. Komisija Hrvatskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom. Iznos od 9 818 406 049 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.

3. Pretfinanciranje se isplaćuje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241. Iznos pretfinanciranja poravnava se proporcionalnim smanjenjem iznosa obroka za isplatu.

4. Isplata obroka u skladu sa sporazumom o financiranju ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Hrvatska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Ovisno o stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1., da bi se ispunili uvjeti za plaćanje, ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti ostvarene najkasnije do 31. kolovoza 2026.

Članak 3.
Adresati

Ova je Odluka upućena Republici Hrvatskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

[11] Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Hrvatske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunatog u skladu s metodologijom iz članka 11. te uredbe.